

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 16 fillér
Többszöri közlésnél árkedezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Az autonomia a trónbeszédben.

A király szavát mindig lojális tisztelettel fogadja a magyar nemzet. A menyinyiben azonban a király szavának politikai tartalma van, ezért a felelősséget alkotmányunk értelmében a kormány viseli.

A királyi trónbeszéd mindig politikai nyilatkozat s mint ilyen nem egyéb, mint a kormánynak a király által is jóváhagyott, helyeselt s a nemzet színe előtt kihirdetett programja.

Mint hogy a jelen kormánynak programja egyáltalában nincs, csak természetes, hogy a trónbeszédtől senki sem várt meglepetéseket. Mindenki tudta, hogy a beszéd olyan általános kijelentésekben fog kimerülni, a minőket minden percben meg lehet fogalmazni. Hogy új jövedelmi forrásokat kell nyitni, átalakítani a közigazgatást, fejleszteni a mezőgazdaságot, az ipari érdekeket, a socialpolitikai intézményeket, a közoktatásügyet, a véderőt, mindezek olyan programpontok, melyek mindig aktuális jellegűek, melyeket éppen azért minden kormány felvehet a programjába, a nélkül, hogy kénytelen lenne magát nemzeti munkapárti kormánynak nevezni.

A szintelen, határozatlan trónbeszéd a nemzetnek szemernyi reményt sem nyújt

arra, hogy a kormány és a vezetése alatt álló többség olyan munkát fog végezni, a melyből anyagi és szellemi haladás s a nemzeti élet újabb energiái származnának.

A szintelen szemhatárnak a szögében helyezkedik el a trónbeszédnek a katolikus autonomiára vonatkozó kijelentése is. „A *katholikus autonomia* előkészítésére — mondja a trónbeszéd — már az előző kormányokat felhatalmazván, különös súlyt helyezünk arra, hogy az autonomia megvalósítására vonatkozó törvényjavaslat az országgyűlés által minél előbb tárgyalassék“

Nem kell az embernek jósnak lennie, hogy előre megmondhassa, hogy a katolikus autonomiából ezalatt a kormány alatt semmi sem lesz. Az autonomia nem nehéz, sőt igen egyszerű kérdés, de nehéz és bonyolulttá lesz, mihelyt a kormány a kérdést a *hatalmi érdekek* szempontjából mérlegeli, mihelyt a kormány arra a jogtalan álláspontra helyezkedik, hogy abból a hatalmi befolyásból, melyet eddig a katolikus alapokra, az azokból fentartott iskolákra és a főpapi kinevezésekre gyakorolt, egyetlen egy lényeges jogot sem enged át s az autonomiát legfeljebb bizonyos konzultatív és ellenőrző hatáskörrel ruhazza fel.

Emlékezzünk csak vissza azokra a

tárgyalásokra, melyeket az 1897-ben újra összehívott szervező kongresszus a szabadelvű kormányokkal az autonomiai hatáskör megállapítására vonatkozólag folytatott. Tisztán láthatjuk azokból a tárgyalásokból, hogy a liberális kormányoknak éppenséggel nem volt jogérzékük az autonomiai szervezetnek életképes, a katolikus egyházat megerősítő megalkotása iránt. A *rendelkezési jogot* a kath. egyház világi vonatkozású ügyeire a kormány mindig magának akarta biztosítani, pedig rendelkezési jog nélkül az autonomiának legfeljebb csak a torzképét alkothatjuk meg, de igazi önkormányzatot nem létesíthetünk.

A jelen kormányról ki tétélezheti fel, hogy eltér a szabadelvű kormányok hagyományaitól s igazságos és méltányos lesz a katolikusok iránt? Hiszen a jelen kormány és többség, összetételének kilenc-tized részében szabadelvű, vezetése, irányítása teljesen ó-szabadelvű kezében van, szelleme, erkölce a régi, következőleg törekvései sem lehetnek újak, semmiesetre sem lehetnek jobbak.

Főtörekvését különben már el is árulta, leplezetlenül nyilvánosságra hozta s az nem más, mint a hatalom megszerzése és biztosítása. Program nélkül mert vállalkozni az ország ügyeinek vezetésére,

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Betegem.

Irta: Kövály Kaffehr László.

Már nyílnak a réten a réti virágok,
Zendül a légben százzavú dana;
Ébred az élet, mosolyogva, vidáman,
Itt a virágzás színpompás hava.

Festik, virágozik fü. fa, kis virág,
Csak én vagyok nagyon, nagyon beteg
S míg minden halott új életre ébred;
Engem elpusztít düllő fergeteg.

Oly jól esik a meleg napsugár,
Mely táncot jár a fáknak lombja közt
S a sok virágból álmadozva látom...
Egy szelíd kis lány koszorút kötött.

Látom, amint temetnek...
Kisérte égnék bús halotti fáklyák
Sok ember arcán bánat felhője jár
Köny csillog néhány szép leány szemében,
Int a sir, a komor, a sötét, —
S a pihenésnek örök éje vár.

Minden elmulik...
Bú, baj, szenvedés, nyomor
Csak a szerelem él, mert jaj az örök...

S kísérteni jár sötét éjjeken,
Mikor a nagy világ csendesen pihen
És nem zárja el semmi földi rög.

Komor szellem szárnyán hozzá repülök,
Közlemben bánatos lelkem újra él, —
Reá lehellem szellem csókomat
Forrón, emésztve, vágyva, égve —
Tulvilágról hozva halk üzenetet
És neki adom minden álmomat.

Tört lelkem száguld, vágat és rohan
Uszik utánna halotti fátyla
S megáll az ismert, kicsi ház előtt,
— Felébrednek békés lakói, —
Komor némaság ül a lelkeken,
Ha szellemárnyam oda költözött.

Tárca mozaikból.

Védekezés a meleg ellen. — *Helytelen tüsszentés.* —
A női sziv. — *Az emberi test kisugárzása.*

A kínaiak, ha melegük van, forró vízbe mártott kendővel törlik végig az arcukat és nyakukat. Azután tovább legyezgetik magukat. Az így támadt gyors párolgás fölfrissíti őket. Különösen zsufolásig telt termekben veszik ennek nagy hasznát.

A tüsszentés gyakori visszafojtása egy annál hevesebb kitörést eredményez, mely aztán csukott szájjal az orron át történik, s ily módon a heves rázkódtatás közben gyakran megesik, hogy a nyálka a fülüregbe tódul, a mi fölötté kellemetlen s egészségtelen. Csukott szájjal nem szabad soha sem tüsszentenünk. Gyakori tüsszentési inger különösen reggel és este, gyakran az orr nyálkahártyájának beteges feldagadását jelzik. Tüsszentési görcs meg éppenséggel beteg orra vall, s azért mindenkor orvos segélyét kell igénybe vennünk.

Mivel a nők szíve kevésbé van kiteve ama sok veszedelemnek, mely azt a szesz, dohány élvezete, testi kimerülés, belső felindulás által érheti, mint a férfisziv — ebből az következik, hogy a női sziv erősebb és egészségesebb is. Mint a hogyan a nők tényleg kevesebbet szenvednek szivbajban és sokkal kisebb percentjük hal meg ennek következtében, mint azt a férfiak körében a statisztika bizonyítja. Azt a körülményt, hogy a nők tovább élnek a férfiaknál, éppen a sziv helyesebb működése okozza.

De a nők szívet is megtámadja az, ha túl sok kávé és teát isznak, ha helytelenül öltözködnek, mi alatt a szoros fűző értendő. Ártalmas

az ország adófizető polgárságát annyira sem becsülte meg, hogy legalább azokra az alapelvekre nézve tájékoztatta volna, melyek szerint a kormányrudat kezelni akarja, tömördek pénzzel, soha azelőtt nem tapasztalt erőszakkal rávetette magát a választókerületekre, a törvénynek és jognak frivol megtiprásával többséget hozott össze, a melyre támaszkodva akarja vezetni a parlamentet.

Mindez a hatalomért való mohó kapkodásnak a jelensége s ezenkívül ettől a kormánytól egyebet még nem láttunk. Azokra a kérdésekre vonatkozólag, melyek az ország lakosságát a nemzeti érdekek szempontjából évek óta foglalkoztatják, továbbá a közgazdasági és socialis állapotok tekintetében, melynél főképp a mezőgazdaságot űző népréteg és a munkásosztályoknak százezrei vannak érdekelve, egyetlen egy megnyugtató nyilatkozatot sem tudott tenni a kormány.

A hol ilyképp a hatalom utáni vágy az egyetlen hajtóereje a kormányzati vállalkozásnak, a hol a hatalom megszerzése és biztosítása egyetlen létalapja a kormány és többség helyzetének, ott üres ábránd minden olyan gondolat, mely abban bízódik, hogy a kormány és pártja *jogkiterjesztéssel* fogja megerősíteni akár a közigazgatási, akár a társadalmi szervezeteket.

Ettől a kormánytól ennél fogva a kath. autonómia vonatkozólag semmit sem várhatunk. Olyan önkormányzat, mint aminőnek a megadására a kormány és pártja hajlandó lenne, a katolikus egyház vezértényezői közül egynek sem fog kelleni.

Van azonban egy nagyon alapos reménységünk, melyre különben nemcsak az autonómia ügyét, hanem általában az országos közállapotokat is ráépíthetjük, s ez az, hogy az ország azt a semmivétést, a mely árnyékként nyomon fogja kísérni a kormányt, a kormányzati és parlamenti életnek azt a meddőségét, melyet méhében

továbbá, ha nem tesznek elegendő mozgást, mely rendkívül jótékony hatással van a szív működésére, edzi és erősíti azt.

Tudósok kimutatták, hogy az anyai hivatás nem csak hűség, jó szívet követel meg, de azt is, hogy e szív izomzata teljesen jó és egészséges legyen. Minél tökéletesebb ez, annál jobban tud az ifjú anya a hivatásával járó kötelezettségeknek eleget tenni. Azért védjük meg a női szívet idejekorán minden elpusztulástól,

Az újabb kutatások kísérletileg kimutatták, hogy az élő emberi szervezet fényt sugározhat ki, a mit különben a spiritiszták már régen állítanak. A legrégebb ilyenfajta spiritiszta észlelései szerint a séance-ok alkalmával megidézett szellemnek gyakran látszanak a körvonalai.

A legrégebb észlelések, melyek ma is elfogadhatónak látszanak, sötétben világító hullarészekről szólnak. Patruban szerint az emberi agy, (a koponyából kivéve) némely esetben elég intenzíven világít, míg Heller azt állítja, hogy az olyan emberi agy, mely a sötétben nem világít, tengervízbe téve, 12 óra múlva fényleni kezd. Ha tengervíz helyett folyóvizet használunk, a jelenség nem következik be. Nyilván azért, mert a tengervíz világító baktériumokkal lehetett fer-

hordoz a kormány és pártja, nem fogja sokáig túrni. A koalíciót is az utóbbi időben nála jelentkezett közéleti meddőség fosztotta meg népszerűségétől. Ez fogja lejáratni a munkapárti alakulást is.

S ha egyszer lejárt magát ez a képtelen alakulás, vele együtt bukik el, még pedig véglegesen a liberális párt is. Csak akkor lehet majd újra a katolikus autonómia-őrül beszélni.

A megbüntetett Vágújhely. A szabadelvű morál szerint mindenkit, legyen az egyén, vagy erkölcsi, jogi testület, csak annyi illet meg a hatósági támogatásból, a mennyit ér az illetőnek a kormánypártisága.

Vágújhely városa és a vágújhelyi kerület kormánypárti ugyan — tekintve megválasztott képviselőjének dr. *Markhot* Aladárnak a pártállását — de nem Crausz-párti, nem hivatott intranzigens liberalizmusnak. Azért kapott ki a m. hó 20-án tartott vármegyei közgyűlésen.

A községet ugyanis 36,000 korona tartozás terheli abból a kölcsönből, melyet állami jellegű utainak a helyreállítására fordított. Erre való tekintettel a község azt határozta, hogy mindaddig, a míg a tartozás le nem törlesztetik, lakosainak *vámmentességét* biztosít. Ennek a határozatnak a meghozására a községnek teljes joga volt, mert a kormány ezen ügyre nézve akként rendelkezett, hogy az a vármegye és a község között létesítendő *megegyezés* alapján rendeztessék. Ezen kormányleirat értelmében az alispán felhívta a községet, hogy határozzon az ügyben, még pedig úgy, a mint azt a kormányleirat ajánlja, t. i. vagy mondja ki azt, hogy a 36,000 koronát a vármegyére hárítja át s ez esetben lakosaira kimondja a vámfizetési kötelezettséget; vagy pedig megtartja a 36,000 korona terhet s ez esetben a lakosoknak vámmentességét biztosít. A község, mint már mondtuk, az utóbbi értelemben határozott.

A községnek ezt a határozatát a közgyűlésen dr. *Markhot* Aladár és dr. *Angyal* Lajos helytálló, erős jogi érvekkel védtek, *Crausz* István főispán azonban az elnöki szék pártatlanságának nem nagy dicsőségére, ellene „szónokolt“, s így természetesen a többség a főispáni szónoklat értelmében döntött — Vágújhely ellen.

Meg kellett egy kicsit fenyegetni a községet azért a renitenskedésért, melyet a főispánnal szemben tanusított, a mikor az ó-liberális *Vieto-*

tötzetve, míg a folyóvizben ilyen mikróbak nem fordulnak elő. Dupuget a római katakombákban olyan bomlófélben lévő emberi hullát látott, mely vastag porréteggel volt fedve. E por állítólag hónapokon át világított.

Több szerző sebek világításáról tesz említést. Így az egykor híres Percy, francia sebész egy tiszt lábán olyan sebet gyógyított, mely napokon át világított; de állítólag később több ilyen esete is volt, melyekhez hasonlókat különben mások is láttak. Molisch véleménye szerint azonban ezen esetek egyike sem spontán sugárzás; ő azt a nézetet vallja, hogy a fénykilövelés tulajdonképpen nem is az emberi testre, hanem a világító baktériumokra vezethető vissza, melyek nemcsak minden rothadó anyagon jól tenyésznek, hanem bizonyára a bomlásban lévő emberi szerveken is megélnék.

Sziporka.

Gyanus bók.

Asszony: Na! hiszen szép ember vagy te! A mig meg nem voltunk esküdvé mindig hintón jártál velem. Most meg azt mondd, hogy elég jó nekünk, tehát tulajdonképpen nekem, az omnibusz is vagy a villamos.

Férj: De nézd édes cicám, te nagy tévedésben vagy! En azt most csak azért teszem így, mert nagyon büszke vagyok rád! Hiszen a hintóban senki sem látta, milyen szép kis feleségem van nekem...

risz Miklóst Crausz képviselőjelöltjét akceptálni nem akarta.

Markhot Aladár dr. felbosszankodva a főispáni beavatkozásra, a közgyűlési határozat után összepakkolta irásait és távozott a teremből.

A nagybélcsi gazdakör fölavatása.

Dacára a borongós, esős időnek, a nagybélcsi gazdakör székházának felavatási ünnepélye június 26-án fényesen sikerült. Az ünnepélyen megjelent *Crausz* István főispán, *Szathmáry* István dr. tb. vármegyei főjegyző; a földmívelési miniszteriumot dr. *Lenck* Jenő, a „Magyar Gazdák Szövetségét“ dr. *Cetner* Jenő, a Nyitramegyei Gazdasági Egyesületet, annak elnöke *Mezey* Gyula kir. tanácsos és *Sándorházi* Lajos titkár, a F. M. K. Egyesületet dr. *Gyürky* Géza megyei főügyész és *Clair* Vilmos főtitkár képviselték. Ezen kívül a nyitrazsambokréti járás minden nagyobb községe, sőt a szomszéd Trencsén és Bars vármegyék több községe képviselve volt egy-két nagyobb földbirtokossal és kisgazdával. A vendégek nagyobb része a délutáni 2 órai vonattal érkezett, kiknek fogadására, a községi előjáróság élén megjelent *Dopcsányi* István főszolgabíró, a többi hivatalos személyzettel együtt. A vonatról leszálló Crausz István főispánhoz *Dopcsányi* főbíró intézett üdvözlő beszédet.

A vonattal érkező vendégek a kísérettel együtt vagy 20 kocsin a községbe indultak. A menet élén 50 tagból álló díszes lovasbanderium haladt, amely a községbe érkezve a postahivatal előtt felállított diszkapunál megállott, a hol *Kútvaszer* István apátkanonokkal egy kocsiiban ülő főispán urat a község bírja *Dvovcs* Antal a község nevében üdvözölte. Innen az egész menet zenekíséret és mozsarak durrogása között a zászlókkal földszített község végén levő gazdakörbe ment, a hol a vendégeket a gazdakör elnöke *Paska* István üdvözlő beszéddel fogadta, melyben kifejtette, hogy a község minden lakója örül, hogy azon kulturintézmények közé, — amelyek hivatva vannak arra, hogy a község hazafias és kulturális haladását előmozdítsák, — ismét egy újat a gazdakört sikerült beállítani, hogy azzal a népet helyes, modern gazdasági irányba terelje; abban az irányban vezesse, a nép anyagi jólétét előmozdítsa, hogy ne tül az Oceánon, hanem ősei fészkeiben boldogulását biztosítsa, és egyben kérte a főispánt, hogy a földmívelési kormánytól az új intézményt támogassa. Ezután egy iskolás leányka kedves kis bokkrétát nyújtott át néhány üdvözlő szó kíséretében a főispánnak, aki úgy magyar, mint tót nyelven mondott köszönetet a szíves fogadtatásért.

Ezután *Kútvaszer* István nyitrai apátkanonok egyházi dísz öltve magára a gazdakör összes helyiségeit beszéltette. Ez ünnepi aktus után *Mezey* Gyula kir. tanácsos és a gazd. egyesület elnöke eszmékben gazdag előadást tartott először magyarul, majd utánna tótul.

Beszédekben kifejtette a szövetkezetek eredetét, történeti fejlődését, a népeket átalakító hatását és azok különféle neveit.

Az előadás után a vendégek látogatást tettek a plebánián, majd megtekintették a remekül restaurált r. kath. templomot, iskolát és óvodát. Látogatás közben többször kiemelték, hogy kevés község van, a hol a plebánia, templom, iskola, óvoda, a tanítók lakása oly ideális, szép állapotban volnának, mint Nagybélcsen. Ezután az összes vendégek újra a gazdakör székházába vonultak, a hol kezdetét vette a társas vacsora, a melyen 82-en vettek részt. Az első pohárköszöntőt a főispán mondotta a királyra magyar és tót nyelven. Kivüle még az asztalnál felszólt: *Kútvaszer* István, *Balazsovits* István, dr. *Szathmáry* István, *Volmann* Ferenc, dr. *Cetner* Jenő, *Paska* István, *Benyuska* Péter helybeli gazda a főispánt, *Benyuska* József gazda pedig *Dopcsányi* főbíró köszöntötte fel. Általában az egész ünnepély oly

fényesen sikerült, hogy dr. Cetner Jenő a Magyar Gazdák Szövetségének kiküldötte azt mondta, hogy ő már sok gazdakör felavatásán részt vett, de lelkesedés tekintetében a nagybélcihez hasonlít sehol nem látott. A gazdakör hatalmas szép és tágas helyiségeiről is igen dicsérőleg nyilatkozott. A távolról jövő vendégek nagyobb része az esti vonattal elutazott, a nép pedig reggelig tartó tánczál ünnepelte a szép napot.

Zádor Mihály.

Hogyan választanak Nyitra megyében?

VII.

A privigyei választás.

Cáfolattal kezdem.

Rudnay Alajos, a „nagyúlyú“ politikus és „a nép bizalmából“ (!?) megválasztott képviselő, a naivitás mezébe öltözik, kiáll a fórumra, fehér liljomot szorongat kezében és nyilatkozik: „Én a privigyei csínyben ártatlan vagyok. Engem a párt akarata ellenére megválasztott. Elfogadtam a „drága“ mandátumot és büszke vagyok rá“.

Rudnayt tehát akarata ellenére választották meg. Kicsoda? A többség talán? Nem. Csemez István, Knogler Gusztáv és segítő csapataik, kik a szavazó helyiségeket betyár tanyákká változtatták át és szegénylegények módjára fosztották meg polgári jogaitól a néppárti szavazókat.

Rudnay Alajos szanacionálja a privigyei választást. Ő esküt tesz rá, hogy a szavazás rendben ment és hogy az elnökök megtartották az esküt. Rudnay a fővárosi lapokban közzétett nyilatkozataival tisztára mossa becses személyét, úgy szintén a mandátumot is, melyhez — mint az a bizonyítékainkból ki fog tűnni — annyi szenny tapad.

Mennyi dicsekvés, hengegés és naivitás rejlik Rudnay Alajos nyilatkozataiban! Kivágja nagy hetykén, hogy ő nem reflektált a mandátumra, mert tudomására hozta a megyés püspöknek, hogy mint engedelmes fia, megfogadja az intelmet és visszalep a jelöltségtől.

Ez nem más, mint színlelés és komédia, mert Rudnay igen is törte magát a képviselőség után; Rudnay igen is hivatalos jelöltje volt a munkapártnak; Rudnay nem lépett vissza a jelöltségtől, ezt egy szóval sem hozta a választók tudomására; Rudnay igen is előre tudta, hogy Csemez őt fogja képviselőnek kijelenteni; tudta, hogyan korteskednek érdekében; tudta, milyen árban vásárolják a szavazatokat az ezzel a csunya üzlettel megbízott kortesei; tudta Rudnay, hogyan fog lefolyni a privigyei választás és mily többséggel lesz megválasztva. Ez előre megbeszélte és kicsinált dolog volt. Lesz alkalmunk felvonultatni tanuinkat Rudnay Alajos ellen s már most is kijelenthetjük, hogy valótlanúságot állt a becsületére feltékeny és bünbocsánatot hirdető „képviselő“ úr, mikor állítja, hogy őt akarata ellenére választotta meg a pártja.

Ez iránt kérdést intéztem egy (a piszkos választást alaposan ismerő) öreg mungóhoz, aki némi húzódozás után eképp leplezte le a jól ismert „titkokat“:

„Információt akar? Legyen, hisz amit mondanak, arról sokan tudnak. Rudnay nyilatkozatát olvasva jót nevettem magamban. Lojzi barátom mosakszik és egyuttal dicsekszik is. Bizonyára őn is tudja, hogy Rudnay fuldokol az adósságban. Utóbbi időben annyira kimerült a hitele, hogy Dobzse László módjára a könyveit adogatta el. Hogy megnyugtassa alkalmatlankodó hitelezőit, tanácsért fordult bizalmas embereihez és ezek megsajnálván a kitűnő cimborát, azt tanácsolták neki, lépjen föl képviselőjelöltnek. Ez éppen a kormányváltás idejében történt. A koalíció megbukott és Héderváry vette át az örökséget, t. i. a kormányt. Rudnay kapott az eszmén s egy bizalmas vacsorán a bajmóci plébánián, — melyen jelen voltak: báró Scharnfeld a bajmóci uradalom számtartója, Sporzon Ernő, Abaffy Adolf, Somogyi Sándor, Filatz Lajos, Lutonszky Mór és Rosenthal Náthán — kirukkolt a tervével.

— Bravo! Persze hogy föllépsz, vette át a szót Sporzon. Te pap vagy Lojzi barátom, veled szemben a néppárt nem tehet semmit. Bresztyenszky már is megbukott. Majd beajánlak Károly (értsd Héderváryt) barátomnál, azután beszéljek a főispánnal. Crausz nem ismer tréfát a néppárttal szemben, kisöpri a megyéből. Én tagja vagyok a jelölő bizottságnak, rám bizton számíthatsz. Anynyit előre is mondhatok, hogy a mandátum zsebedben van.

— Úgy van! Teszünk róla, hogy a gyűlölt Bresztyenszky vereséget szenvedjen, mondá Filatz Lajos sok idegen hang közbekeverésével.

És ittak vala nagyokat a hős hadvezérek és meghányták-vetették a dolgokat.

Rudnay Alajos csakhamar munkához fogott. Megírta hírhedt cikkét a néppárt ellen és gondoskodott róla, hogy az Filberger komája lapjában az Obzorban is jelenjek meg, mely lapot azután kortes lapjává tette, ő maga irogatván bele Rudnay diadalútjáról szóló tudósításokat. Továbbá, egyengette útját Nyitrán a munkapárt megalakulásánál és a főispáni beiktatón. Minden átmenet nélkül dühös mungópárti lett az én Rudnay barátom. A vállalkozása nagyon tetszett a nyitrai vezérkarnak, hisz annak kedvenc eszméje volt megbuktatni Bresztyenszky Kalmánt. Rudnay kapóra jött. Lett nagy öröm és éljenzés.

— Te leszesz a privigyei kerület képviselője, mondta Crausz főispán, és megveregette Lojzi vállát. „És a főispán beváltotta szavát“, fejezte be a beszédet az öreg mungó, akihez információért fordultam.

*

Cáfolattal kezdtem, cáfolattal fejezem be cikkemet.

A június 20-án tartott vármegyei közgyűlésen a főispán Jánoky-Madocsányi Gyula bizottsági tagnak olyképp válaszolt, hogy az általam megváldolt és a privigyei választást előkészítő és rendező közigazgatás semmiféle törvénytelenséget el nem követett, sőt a főispán információja szerint ép ellenkező dolgok történtek és így a Nyitra megyei Szemlében közzétett tudósítások hamisak és koholtak. A főispán abnormis állapotokat lát a privigyei kerületben, melyeket ott a néppárt teremtet. Ezeket az abnormis állapotokat — úgy mond — akarja szanálni az ottani közigazgatás.

A főispán válasza gyenge alapon áll és nem bírja meg a kritikát, ennél fogva én föntartom a privigyei közigazgatási közegek ellen emelt vádjaimat, mert ezek megdönthetetlen tények, melyeket számtalan tanuval bizonyítani tudok. A főispán bizonyára Abaffytól kapta az információt, az pedig nem fog önmaga és társai ellen vallani. Tessek elrendelni a vizsgálatot, majd bizonyítunk. Igazságos ítéletet csak úgy lehet hozni, ha mind a két fél meghallgattatik.

Ami pedig az abnormis állapotokat illeti, ez tisztán agyrem. Ezek az állapotok csak a választás előtt szoktak kitörni a tapintatos közigazgatás jóvoltából. Majd leleplezem az egész hadjáratot, csak türelem.

Kronikás.

Vágsellye ünnepe.

A kath. népkör felavatása.

Impozáns méretekben, az egész környék érdeklődése mellett, lélekemelő ünnepély keretében szentelték fel és adták át egyházunk, hazánk javát munkáló rendeltetésének Vágsellye nagyarányú, korunk igényeinek teljesen megfelelő Kath. Népkörét jún. 26-án délután.

Gyönyörűség volt nézni, mint vonul fel díszben Vágsellye néppárti választó polgársága zászlók alatt, banderium és fehérruhás leánysereg vezetése alatt hatalmas, fellobogozott kocsisorral szeretett képviselőjének Ajtics-Horváth Dezsőnek fogadtatására, aki szeretreméltó személyiségével szokásához híven most is megtisztelte körünket. A százakra menő néptömeg valóságos diadalutban ért a községbe és képviselőjének élén a templomba ment litániára, mely után a renovált Népkör hatalmas termei és kertudvara fogadta be a 2000-nél többre menő népet. A „Himnus“-nak lelkes akkordjai 2000 ajakról fogadták a közszeregetnek örvendő Gombár György plebános és Gyürják Ignác káplán urakat, akik a hívek áhitata között felszentelték az új Kath. Népkört.

Örömkönnök ragyogtak minden szemben, mikor szólásra emelkedett Gombár György plebános és majd Ajtics-Horváth Dezsőhöz, majd pedig híveihez intézte magarszóit, melyeket csak a nyájáért élni, áldozni és fáradni tudó lélek sugallhat, milyen az övé, mert valóságos Maccenas a kultúrtelepnek. A percekig tartó frenetikus éljenzés a kerület képviselőjének Ajtics-Horváth Dezsőnek a beszéde szakította meg. Gyönyörű szónoklatát, melylyel a népet társadalmi haladásra a keresztény szellemnek minden

téren való győzelemre segítésére, az általa nyélbeütendő Fogyasztási Szövetkezet eszméjének magukévé tételére buzdította, Vágsellye népe sohasem felejt el, mert keresztény világi embertől ritkán hallunk ilyet. Majd Hlavaty Ferenc, akitnek nevéhez a közérdekért való fáradhatatlan munkálkodás fűződik községünkben, az elnöksége alatt álló virágzó Hitelszövetkezetünk szélesebb alapokra helyezéséről beszélt sikerrel.

A lélekemelő ünnepélyt Gyürják Ignác szavai zárták be. Köszönetét fejezte ki mindazoknak, a kik népkör felépítéséhez hozzájárultak. Élénken esztelte, hogy községünk csak a fogyasztási szövetkezet fogja megmenteni a tultengő uzsorától, mire százszámra jegyeztek részvényeket általános öröm között. A Szózat eléneklésével az ünnepély véget ért. Utána táncmultság volt.

A privigyei néppárt a főispánhoz.

Vettük a következő sorokat:

Tisztelt Szerkesztő Úr! Tisztelettel kérjük, sziveskedjék az alábbi sorainknak becses lapjában helyt adni.

Már a közgyűlés napján este értésünkre esett, hogy Crausz István főispán úr a június hó 20-án tartott törvényhatósági tavaszi rendes közgyűlésen a privigyei kerületről megdöglőtelanul, oly súlyos valótlanúságokat és rosszhiszemű meggyanúsításokat mondott, hogy még Crausz István úrról sem akartuk feltételezni és elhinni, hogy főispáni minőségében az elnöki székben ilyen kijelentéseket tehetne. Csak mikor a Nyitra megyei Szemle ez évi 25. számában az erre vonatkozó tudósítást olvastuk, láttuk, hogy Crausz István úr mire képes.

Hát mi mindenekelőtt a főispán úr mindazon megdöglőtelanul, rosszhiszemű és célzatos valótlanúságait és gyanúsításait, a mikor a közgyűlésen a privigyei kerületről s különösen annak néppártjáról mondott, a leghatározottabban visszautasítjuk és kijelentjük, hogy ily módon egy kerületet meggyanúsítani és megvádolni még Nyitra megyében sem volt szokás.

Együttal felhívjuk Crausz István főispán urat, hogy mindazon adatokat és tényeket, a melyekre gyanúsításait és vádjait alapítja, 15 nap alatt hozza nyilvánosságra, hogy azután mi is módot találjunk arra, hogy azon okokat és tényeket, a melyek a hatóságok tekintélyének végleges lesúlyedését előidézték, a nyilvánosság előtt feltárhassuk.

Egyelőre csak ennyit. Az utolsó 13 év alatt történt események részleteiről majd azután fogunk a nyilvánosság előtt elszámolni.

A privigyei kerület néppárti Elnöksége.

Ujdonságok.

T. Előfizetőinket, a kiknek előfizetése f. évi július hó 1-én lejárt, úgyszintén a hátrálékosokat tisztelettel kérjük az előfizetés megújítására, illetőleg hátrálékaik beküldésére.

A NYITRAMEGYEI SZEMLE KIADÓHIVATALA.

Egyházi kitüntetés.

A pápa Ő Szentsége Jeszenszky Alajos nyitrai apátkanonokot és általános püspöki helynököt házi prelatusávdá;

dr. Fuchovszky Bálint szti. széki ülnököt és egyházmegyei irodaigazgatót titkos kamarássá nevezte ki.

A kitüntetett egyházi férfiakat, a kiknek a pápai tróntól nyert díszre az egész egyházmegyére kiárad, melegen üdvözljük!

Személyi hírek. Gróf Batthány Vilmos dr. püspök és apostoli adminisztrátor m. hó 27-én Tatralomniczról székhelyére Mocsokonra érkezett vissza.

Kondor István apátkanonok m. h. 28-án Karlsbaddól visszatért Nyitrára.

Dr. Mihalovics Ede theol. tanár Budapestről, a hol az egyházművészeti konferencián vett részt, hosszabb szünidei üdülésre Veldesbe utazott.

Fülöpp László nyug. esp.-pleb. felsőmagyarországi és erdélyi körúttjáról visszaérkezett Nyitrára.

Uj plebános. Zsides Gusztáv adminisztrátor megkapta az egyházszolgálati plebániát.

Uj hittudor. Benyó Mihály tornyosi s. lelkész m. hó 18-án avattak hittudományi doktorrá a budapesti tudomány egyetemén. Az új doktort szívből üdvözljük.

Kinevezés. A király dr. Benedikt Hugó trencséntepléci fürdő orvosát cs. és kir. segédorvossá nevezte ki.

A főispán Tenczer Gyula varmegyei aljegyzőt t. főszolgabíróvá nevezte ki.

Törzstisztek utazása. A mult napokban 14 honvéd törzs- és főtiszt érkezett Trencsénbe az ottani terepviszonyok tanulmányozására. A tiszték három napi ott tartózkodás után Nyitra és Nagytapolcsány felé utaztak el, a hol ugyan-csak a terepviszonyokat vették beható megismerés alá.

Egyházművészeti kurzus. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a mult héten hat napig tartó egyházművészeti előadásokat rendezte a budapesti Szt. Imre kollegiumban. Az előadásokat tudományos és művészeti életünk legkiválóbb képviselői tartották, a hallgatóságot pedig papnevelői előjárók és tanárok alkották. A nyitrai nagyobb papnevelőintézetből a kurzuson részt vettek dr. Mihalovics Ede és dr. Cserenyey István theol. tanárok.

Plebániai pályázatok. A nyitrai, vágbesztercei és tókésújfalusi plebániákra beérkezett kérvények a mult hét folyamán fordultak meg a zsinati vizsgáló bizottság előtt. A nyitrai plebániát 7-en, a vágbeszterceit 9-en kérték, míg a tókésújfalusi csak egy pályázó jelentkezett. A nyitrai plebánia ügye a jelen hét elején dől el.

Megszűnt hetilap. A Nyitramegyei Független Hírlap, melynek Deák József volt a szerkesztője és kiadótulajdonosa, f. évi július hó 1-vel pártolás hiányában megszűnt.

A lapot hat év előtt az alkotmányvédelem idejében alapította egy részvénytársaság s első szerkesztője Lellei Jenő dr. volt, akinek a tulajdonába is átment később a lap. Lelleitől Deák vette át úgy a szerkesztést, mint a tulajdonjogot is.

A Ny. F. Hírlap a függetlenségi politika organuma volt s a függetlenségi párt ketté szakadása után a Justh-párt álláspontját képviselte. A lap bátor, szokimondó s ami a fő tisztességes irányt követett, azért a megszűnését sajnáljuk.

Iskolai értesítők. I. A nyitrai róm. kath. felsőbb leányiskola Értesítője az 1909-1910. trénevről. Közli Bezák István Ferenc dr. igazgató.

A nyitrai kath. felsőbb leányiskoláról fennállásának első percétől kezdve köztudomású, hogy nemes hivatásat fáradságtalan szorgalommal és ritka alázatossággal tölti be. A tantestület olyan munkát végez, mely a tanítási eredmény szempontjából minden dicseretre méltó.

Igazolja ezt a tanulók előmenetele, a mely valóban nagyon kielégítő, a mennyiben 186 tanuló közül csak 22 kapott elégtelen osztályzatot; igazolja meg inkább a tanulók magaviselete, mely annyira kifogástalan volt, hogy csak egyetlen egy tanuló kellett tanárkari megrovásban részesíteni.

A mi azonban az intézet nevelési működését illeti — értjük ez alatt az erkölcsi jellemképzést és a kedélynevelést — az úgy ennél az iskolánál, mint általában mindenütt nehezségekbe ütközik, a hol annyira vegyes tanári kar működik. A nevelési elvek alkalmazásának egyöntetűségéről a működő tanári kar ilyen állapotbeli sokfélesége mellett nem igen lehet szó.

De ez a gátló ok is megszűnik nem sokára, a mennyiben az intézet a jövő tanévtől kezdve fokozatosan polgári iskolává alakul át, melynek első osztálya már szeptemberben nyílik meg.

Visszatér tehát a felsőbb leányiskola keletkezésének a bölcsőjéhez, a polgári leányiskolához, mely 1895-ben nyílt meg, de egy évi fennállás után már felsőbb leányiskolává fejlesztették s ezzel az intézet egész létét a legingatagabb alapra helyezték. Komoly tanügyi szükséglet ebben a formában az intézet soha sem képezett, két felső osztályát csak nagyon gyér számú tanuló látogatta, a mi az életrevalóság hiányának legnyilvánvalóbb bizonyítéka.

A keresztény szülők nem léptették fel gyermekeiket a felsőbb osztályokba, de az ilykép keletkezett úrt sietve törekedtek betölteni a divatszűrésűt utánaozni szerető izraeliták. A mult tanévben az ötödik osztályban 10 keresztény és 9 izraelita tanuló volt.

Itt volt tehát a legfőbb ideje annak, hogy a felsőbb leányiskola beszünttetessék.

Az intézettel kapcsolatosan 70 növendék befogadására alkalmas internátus van berendezve, az irgalmas nővérek házában és az ő gondos, szeretetteljes vezetésük alatt. Az internátust, melyre nézve a ház főnöknője szívesen szolgál mindennemű felvilágosítással, a legmelegebben ajánljuk a vidéken lakó szülők figyelmébe.

A tanulók osztályzatát szerettük volna feltüntetve látni érdemjegyi sorozatban. E helyett azonban csak általános kimutatást kaptunk, mely a nyomdai szedés minősége szerint osztályozódik.

Ennek folytán most már a mamák között felsőbb lányaik előmeneteléről milyen diskurzus folyik:

- Minő osztályzata van a lányodnak?
- Kurzív.
- És a tiednek?
- Szórt.
- És a Szolcsányi Irénnek?
- Kompakt.

Van az intézetnek „Margit önképző köre” is, melynek tagjai nagyon élénk működést fejtenek ki az igazgató vezetése alatt. Nem vesszük ki azonban az Értesítőből, hogy kiről neveztek el a kört. Szt. Margitról-e, vagy Margit kisasszonyról?

Virágzó Mária-kongregáció is terjeszti áldásait az intézetben, mely a mult évben is a hitelet zenihién állott és 65 tagot számlált.

Megemlítjük még, a mit első helyen kellett volna tennünk, hogy az Értesítőt Kiegerl Boriska tanítónő élénken megirt s a tanulóiúság lelkes szeretetétől áthatott értekezése vezet be: Leányaink esztetikai neveléséről.

Ha valahol, úgy egy leányiskolában van helyén a művészi szepre való nevelés, mely a kedélyt nemesíti, az izlést finomítja és az erkölcsi érzéket is fejleszt. —p—

Konkurzus. A folyó hó 2-án tartott konkurzuson a nyitrai egyházmegye növendékpapjai közé a következő középiskolai ifjak vettek fel:

Érettségi bizonyítvánnyal I. é. theologusoknak Kolescsányi Kálmán, Kenessy Iván, Kompánek Antal, Tocsik Károly.

Ötödik gymn. osztályból hatodikba: Botka János, Zemanik János.

Negyedikből ötödikbe: Benyuska Antal, Dvoncs József, Benyovszky Béla, Gyurcsák Károly, Sztraka Árpád, Madigan István, Kovácsik György.

Feltételeken felvételt Laudon Sándor IV. polg. iskolai bizonyítvánnyal, a kinek sikeres vizsgát kell tennie a latin nyelvből.

A konkurzuson összesen 21-en jelentkeztek.

Negyvenéves találkozó. Az esztergomi sz. Benedekrendi főgymnasiumnak 1870-ben érettségét tett tanulói f. h. 4-en tartják negyven éves találkozójukat Esztergomban. Az iskolatársak között vannak: Csernoch János csanádi megyés püspök, Kropf Lajos mérnök London, Kubicsák Ferenc plebános Verbó, Őszi Dávid nyilvántartó Érsekújvár, Petráds Károly árvaszéki elnök Trencsén, Tholl Béla hivatalnok Amerika, Weisz Lajos orvos Newjork és még számosan. A találkozás este 7 órakor lesz a Fürdő-szállóban. Az ünnepi program a következő napon fog lefolyni.

Meghívó. A Nyitramegyei gazdasági egyesület f. évi július hó 4-en hétfőn délelőtt 11 órakor Nyitrán az egyesület helyiségében tartja rendes havi közgyűlést, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk. Mezey Gyula kir. tanácsos, elnök. Sándorházi Lajos titkár. — Tanácskozási tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése. 3. 1909. évi zárszámadosok bemutatása és pénztárnoknak a felmentvény megadása. 4. Előterjesztés a házvetél ügyében. 5. Tudomásul veendő. 6. Alapszabályszerűleg beadott indítványok.

A közgyűlést megelőzőleg ugyanaznap d. e. 9 órakor az igazgató választmány ülészik, fontos tanácskozási tárgyak ügyében, melyekből a következőket emeljük ki: Szekházvetél. — A pestmegyei gazdasági egyesület javaslata az 1894. évi XII. t. c. 5. §-ának, mely a községek gazdálkodási rendszerére vonatkozik, módosítása tárgyában. — 1909. évi számadosok ismertetése és a tanácsnak tudomásulvételük iránti javaslata. — Az agrár-program terjesztésére vonatkozó tanácshatározati bejelentése. A tanács által Szenicz község vásári

díjszabására adott vélemény bejelentése. — A tanácsnak az idei állatdíjazásra vonatkozó javaslata. — Jelentés a megyében felállítandó gazdasági népiskolára adott véleményről. — A m. kir. földmívelésügyi miniszternek a husvizsgálat tárgyában kiadott rendeletének ismertetése. — A cs. és kir. 8-ik és a IV. honvéhadtest felhívása élelmezési cikkek szállítására.

Halálozás. Horváth Dániel János atya, szt. ferenc-rendi áldozópap, hitszónok, hitoktató, másodházfőnök folyó évi június 27-én déli 12 órakor élete 50-ik, szerzetességének 30-ik, áldozópapságának 24-ik évében, rövid ideig tartó betegség és a halálklók szentségeinek ájtatos felvétele után Érsekújvárott az Úrban elhunyt. Földi maradványai m. hó 28-án ugyanott a Tóth-utcai sírkertben tetettek örök nyugalomra.

Altmann Jakab a vágújhelyi izr. hitközség realiskolájának igazgatója, ottani működésének 16. évében, 63 éves korban Tatrászeplakon m. hó 22-én elhunyt. A megboldogult lelkiismeretes és buzgó tanferő volt, ki nagy érdemeket szerzett a vezetésére bízott iskola körül. Nyugodjanak békében!

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai törvsz. palota előtt felállítandó szobrára R. T. Nyitráról 5 koronát küldött. Hozzáadva a lapunk márc. 27-iki számában feltüntetett 4339.94 koronához, lesz főösszeg 4344.94 korona. — Isten fizesse meg!

A volt udvarnagy tetemeinek átszállítása. Gróf Apponyi Lajos volt magyarországi udvarnagy hült tetemét f. é. július hó 5-én szállítják át Főthról Nagy-Apponyba a gróf Apponyi család sírboltjába, melyet a kegyeletes család legújabbban bővített ki a pazar fenyayel. A megboldogult földi maradványai az átszállítás után a templomban lesznek felravatalozva, s július 5-én d. e. 11 órakor bemutatandó szt. miseáldozat után fognak gróf Batthyány Vilmos nyitrai püspök úr Oméltósága által beszenteltetni, s a családi sírboltban örök nyugalomra helyezettetni.

Katonai léghajó pusztulása. A „Hungaria” nevű katonai léghajó, a mely vasárnap reggel 7 órakor szállott fel Wienben az ottani katonai léghajós-intézetből és a melyet a szél Magyarországra felé hajtott, Jablonicz mellett teljesen elégett és a balesetnél többen, köztük Hochstaedter főhadnagy is súlyosabb sérüléseket szenvedtek, míg a léghajót vezető Hobory szazadosnak semmi baja sem történt. A balesetről egy nyitrai távirat értesítette a Weni mentő-egyesületet, a melyik nyomban mentő expedíciót küldött a szerencsétlenség színhelyére. A balesetről a közelebbi részletek eddig hiányoznak, de egyesek azt hiszik, hogy talán villám csapott a léghajóba, mások azonban valószínűbbnek tartják, hogy a léghajó leszállása után egybesereglet néptömeg vigyázatlansága okozta a szerencsétlenséget. Az utóbbi esetre lehet következtetni abból a körülményből is, hogy az első jelentés szerint a nézők közül is többen megsebesültek.

A legutolsó, Jabloniczon feladott távirat szerint a robbanás úgy történt, hogy a körülálló parasztek egyikének a pipájából egy szikra a léghajó burkolatára esett és azt meggyújtotta. Hochstaedter főhadnagy masodfokú égési sebeket szenvedett, de már a javulás útján van. A léghajó teljesen tönkrement és a kár mintegy 30 ezer korona.

Ifj. Gróf Teleky József érsekújvári mandátumát a nemtelen eszközökkel megbuktatott Dr. Kovács Pál néppárti jelölt pártja petícióval támadta meg. A petíció hallatlan visszaélésekről rántja le a leplet, és bizonyos, hogy fájni fog tőle sok embernek a feje.

A vágvécsei petíció. A nyitramegyei munkapárt a vágvécsei kerületet sem kímélte meg azoktól a választási atrocitásoktól, melyekben más kerületekben annyira excellált. Most mégis a munkapártnak áll feljebb s a bukott jelölt, Benedek Dezső pártja petíciót adott be Ajtics Horváth Dezső mandátuma ellen. A petícionálók a választást etetés, itatás és vesztegetés miatt kérik megsemmisíteni. — Komikumnak nem volna rossz ez a csúny, ha egyúttal be nem világítana a munkapárt embereinek mérheterlen korrupciójába, a ki tolvajt kiáltanak akkor, a mikor maguk a legvakmerőbben kotorásznak mások javaiban. — A petíciótól a vágvécsei néppárt csepet sem ijed meg.

Ingyenes népoktatás. Az 1908. XLVI. t. c. alapján, mely az ingyenes tanítást a községi és felekezeti elemi iskolákra is kiterjesztette, a jövő tanévtől kezdve minden elemi iskolában megszűnik a tandíjszedés, úgyszintén az 1891. XLIII.

t. c.-ben megállapított 30 filléres tanítói nyugdíj-járulékoknak a fizetése. A szülőknek az említett törvényes intézkedés életbe léptetése újabb könnyebbé fog szerepni, különösen ott, ahol a tandíj érezhető terhet hárított rájuk. Lehetőségessé válik ilyképp a szegényebb sorsú gyermekeknek az életszükségleteknek, különösen a ruházási életigényeknek megfelelőbb kielégítése.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának belső felekesítésére folyó gyűjtés eredményeként már többször közzöltünk lapunkban *névtelen* jótévedőktől származó nagyobb összegű adományokat. Az alábbi kimutatásban is egy ilyen N. N. jótévedő szerepel 100 koronás tétellel. Ha már nem áll módunkban az ismeretlen mecénások nevét közzé tenni, legalább az adományukat emeljük ki ezzel a hálás megemlékezéssel, melyet a nagylelkűségük annyira megérdemel. — Az újabb adományok a következők:

Rozdolszky J. gyűjtése: 35 korona.

Lampertné gyűjtése: 54 korona.

N. N. 100 k., Beszédszoba-perzsely 10 k., Scherk Kálmán 3 k., Orbauer János 2 k.

Jelen kimutatásunk szerint 204 korona. Hozzáadva a lapunk június 26-iki számában kimutatott 4900.44 koronához, lesz főösszeg 5104.44 korona. — Isten fizesse meg! (Folyt. köv.)

A FMKE. öröksége. Rapcsák János 48-as tüzérhadnagy, a kit m. hó 20-án temettek el Besztercebányán, 100,000 kor. alapítványt hagyományozott a FMKE.-nek. A fejedelmi alapítvány kamatait Nyitra, Bars és Hontmegyék nyelvhatárainak magyarosítására kell fordítani, melynek tervezetét az alapító maga dolgozta ki.

Képkiallítás Pöstyénben. Buzna Sándor vegeradi plebános, festőművész, az utóbbi négy év alatt készült műveiből július hó folyamán Pöstyénben képkiallítást rendez, melyre már most felhívjuk a közönség figyelmét. A kiállítás megnyitásának napját külön fogjuk annak idején közölni.

Köszönetnyilvánítás. Óméltósága gróf Batthyány Vilmos, püspök és apostoli adminisztrátor úr a felsőnyiresdi róm. kath. új népiskola építési költségeire 1000 koronát adományozni kegyeskedett, a mely nagylelkű adományért legáltalánosabb köszönetét ez úton is nyilvánítja a felsőnyiresdi róm. kath. iskolások.

Jegyzők gyűlése. A Nyitra vármegyei Jegyzői Egyesület f. hó 9-én tartja ez évi rendes közgyűlést Bajmóc fűrdőben. A gyűlés után a privigei járás jegyzői kara a kartársak és vendégek tiszteletére táncmulatsággal összekötött bankettet rendez.

Évzáró ünnep. A gróf Könyegess Paula által alapított, s a Mária Nővérek vezetése alatt álló poroszkai kath. óvoda, nagylelkű alapítója névünnepe alkalmából évzáró ünnepet rendezett. Az apróságok gyönyörű szavakat és játékokat adtak elő a számos jelen volt vendég nagy örömeire. Az ünnepély végén Chocholusz Bálint esp. plebános s felügyelő bizottsági elnök méltatta a nap jelentőségét s együttal köszönetet mondott az óvodát vezető nővéreknek lankadatlan buzgalma fáradozásukért.

A rendőrök fizetésjavítása. Évről-évre drágul a nyitrai piac. A város sanyaruan dotált alkalmazottai, a rendőrök tekintettel a nyomozó megélhetési viszonyokra, évről-évre kérelmezik fizetésük rendezését. Hasztalan. Mindenütt süket fülekre találnak. Pedig az éjjel-nappal teljesített farszót, terhes szolgálatért igazán megérdemelnék, hogy nyomozó helyzetükön a képviselőtestület segítsen. Sajnos, kérvényeik felett rendszeren napirendre térnek, okul felhozva a város zilált anyagi viszonyait. Még annyi méltányosságot sem találnak a város részéről, hogy kérvényeik elintézését illetőleg értesítsenek őket, pedig valljuk be őszintén, rájuk férne némi drágasági pótlek, esetleg fizetésjavítás. Kíváncsiak nézünk legutóbbi kérvényük elintézésére. Lesz-e már vegre-valahára fogauatja felszólalásunknak? Talán fog találni módot rá a képviselőtestület, hogy a város eme rosszul díjazott alkalmazottai vegre tisztességesebb megélhetéshez jussanak.

Szerelmi dráma. Ifjúságunk beteges erkölcsi érzéséről és meghibbant lelki állapotáról tesz bizonyosságot az alábbi eset.

Kosztka Tibor, Kosztka Mihály trencsényi tanfelügyelő huszéves fia kedden ellátogatott özv. Mednyánszky Tivadarnának, egy fiatal özvegynek a lakására, ahol feltékenységi jelenetet rögtönzött. Az özvegy látva a fiatal ember izgatott állapotát, rosszat sejtett és kifutott a lakásból. Kosztka azonban utána ment és az utcán revolverrel

háromszor rálőtt Mednyánszkyra, akit könnyen megsebesített. Azután kétszer önmagára lőtt. Kosztkát súlyos sebével a trencsényi kórházba szállították, ahol belehalt sérüléseibe.

A privigei petíció. Folyó hó 27-én nyújtotta be Bonta Károly budapesti ügyvéd a privigei és handlovai választók nevében a petíciót a privigei hírdet választás ellen. A kérvény azokra az okokra támaszkodik, melyeket lapunkban már ismertettünk és folytatólagosan közölni fogunk.

Itt említjük fel, hogy épp e napokban jelent meg egy röpirat „Hol vagyunk” cím alatt, melynek szerzője Csaba a privigei választást markáns vonásokkal ecseteli.

A röpiratban szóvá tett vérlázító tényeket „Hogyan választanak Nyitra megyében?” című cikksorozatunk folyamán részint már elmondottuk, részint el fogjuk mondani.

Egyesített községek. A magy. kir. belügyminister Trencsén vármegye közönségéhez 1910. évi június 10-én 129,715/1909. szám alatt egyidejűleg intézett rendelkezéssel megengedte, hogy Kisbercsény és Bercsény községek „Bercsény” néven egy községgé, továbbá, hogy Alsózáblat, Felsőzáblat és Halászlak községek „Vágszabolcs” név alatt ugyancsak egy községgé egyesülhessenek.

Büntügyi feljelentések a választásokból kifolyólag. A trencsényi vágybesztercei kerületben Szmercsányi György néppárti és gróf Pongrácz János munkapárti jelöltek állottak egymással szemben. Ebből a választásból kifolyólag Szmercsányi a beszerzett adatok és bizonyítékok alapján büntügyi feljelentéseket tett a trencsényi törvényszékhez: Liha László vágybesztercei járási főszolgabíró ellen a fegyveres erőnek jogos indok nélkül való használata által elkövetett hivatalos hatalommal való visszaélés miatt, Varga József alsómogyoródi, Migazi Ferenc vágybesztercei körjegyzők, Náhán Márk felsőkoocszói korcsmáros és Nemes György alsőkoocszói lakos ellen vesztegetés vétsége miatt.

A feljelentés szerint a legsúlyosabban (5 évi fegyház) büntetendő cselekményt követte el Liha László vágybesztercei járási főszolgabíró. Szmercsányi György ugyanis május 26-ára programbeszédet hirdetett a kerület székhelyére, Vágybesztercére. Amint Szmercsányi programbeszédének elmondásába belekezdett, a békés és nyugodt választópolgárok háta mögött 40—50 főből álló munkapárti csoport helyezkedett el és a programbeszéd megtartását mindenféle zajongással igyekezett megakadályozni. Liha László főszolgabíró ekkor a helyett, hogy a zajongó csoportot csendre intette volna, a jelenlévő nagyszámú csendőrséget és a két század katonaságot a békés polgárok ellen vezényelte. Ezek a nyugodt választók tömegét puskatussal és szuronnyal megtámadták, azt széjjelkergették, s így a programbeszéd megtartását lehetetlenné tették.

A léghajók pincerei. A friedrichshafeni léghajózási társaság léghajóira pincéreket keres. Egy nemet vendéglős és kávéházipari szakfolyóirat legutóbbi számában ugyanis a következő hirdetés olvasható:

„A friedrichshafeni léghajózási társaság részére azonnali belépésre kerestetik egy ügyes és tapasztalt pincér, aki esetleg saját számlára is dolgozhatik. Testsúlya legfeljebb 70 kg. lehet.”

A légi közlekedési eszközök tehát már annyira tökéletesedtek, hogy akár csak a vonatokon, a léghajók is étkezőtermeket rendeznek be. A modern komfort ezzel a léghajók nagy gondolatába is bevonul, csak az a kérdés, csupán hideg, avagy meleg ételket is fognak-e szervirozni a levegőben, mert tüzet gyújtani a léghajón tudvalevőleg igen veszélyes. Akkumulátorokkal fűtött villamos kályhákkal azonban talán ez is lehetséges és akkor a Zeppelin-féle léghajón való kirándulás igazán élvezetes lesz.

Pöstyén fűrdőből. Benkő Alice hegedűestélye, mely június 23-án a Gyógyteremben, az esős idő miatt bár gyér számu, de annál előkelőbb és mértő község jelenlétében tartott meg, fényesen igazolta azt a hírnevet, mely a gyermekművész nő felléptét megelőzte. Benkő Alice nem a sablonos csodagyermek közül való. A kis művésznőben az individualitást csodáltak leginkább, mely briliáns technikával lejátszott műsórának minden egyes pontjában megnyilatkozott. A rokonszenves megjelenésű, kedves művészleánykát a közönség minden darab végén percekig ünnepelte. A tapsviharból kijutott Benkő Miksának, aki a zongorakisérletet látta el és egy zongo-

raszámot adott elő művészi tudással. Az estélyt két műkedvelő hölgy, névszerint Friedrichovszky Camilla és Barla Aranka fellépte tette változatosá. Friedrichovszky kisasszony dalokat adott elő frenetikus hatással, míg Barla kisasszony egy ügyesen elmondott monológgal nyerte meg a közönség osztatlan tetszését.

Hangverseny. A fűrdőzenekar szerdán m. hó 29-én tartotta első szimfonikus hangversenyét a gyógyteremben Grosskopf Marko karmester személyes vezetése alatt. Az estélyen közreműködtek azonkívül Ehrenbacher-Edenfeld Paula, württemberg kir. kamararékesnő, Schweder és Schippel kisasszonyok, valamint Winter Ármán, Sugár Ödön és Hirschler Gusztáv.

Fűrdőbizottsági gyűlés. A fűrdőbizottság m. hó 27-én tartott gyűlésében Fodor László bizottsági gondnok előterjesztette a lefolyt üzletév zárómáadásait, melyeknek felülvizsgálatára dr. Klein Miksa és Uherek László lettek kiküldve. A számadások a legnagyobb rendben találtak.

Meglőtt erdőőr. Lutonszky Ernő a selmeczi erdészeti akadémia hallgatója mult hó 20-án vadászatot rendezett vaddisznókra a necpáli erdőben. A vadászaton Perni József erdőőr oly veszélyesen lőtte meg társát Dolnik Györgyöt, hogy a szerencsétlen ember egy napi szenvedés után meghalt. A bíróság az ügyben megindította a nyomozást.

Elcsipett zsebtolvajok. Régióta kiséri figyelemmel a nyitrai rendőrség Bihari Anna koloui és Horvath Jánosné tormosi cigányasszonyokat, kik lopás miatt már számtalanszor voltak vendégei a városi záraknak. A cigányasszonyok június hó 28-án hetivásár alkalmával szerencsét próbáltak a nyitrai piacon. De rajtavesztettek. A rendőrök ép akkor csípték el őket, mikor zsebtolvajlást akartak elkövetni. A hírdet firmákat késő délutánig tartották fogva a városházán, hogy a közbiztonságot ne veszélyeztethessék.

Feljelentés a vasárnapi munkaszünet be nem tartása miatt. Markstein Leo nyitrai kereskedő-segéd f. hó 26-án feljelentette Herzog Bernát bottyán-utcai kereskedőt a rendőrségen, hogy üzletét 10 órán túl tartja nyitva. A rendőrök a helyszínén megjelenve, az üzletet tényleg nyitva találták, vevők azonban már nem voltak a boltban. Herzog épen irással volt elfoglalva. A kereskedő a rendőrség felszólítására az üzletet bezárta.

Méhészek vándorgyűlése és kiállítása. A német, osztrák és magyar méhészeknek Budapesten, folyó évi augusztus hó 19—24. napjain tartandó vándorgyűlése és kiállítása iránt hazánk szerte, de egész Németországban és Ausztriában is rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul. Mint a szervező-bizottságtól értesülünk, a vándorgyűlés irodájába (földmívelésügyi miniszterium, földszint 3. sz. alatt) napról-napra tömegesen érkeznek felvilágosítás iránti megkeresések részvevőkre, valamint a szakelőadások tartására való jelentkezések és a kiállításra szóló bejelentő-ívek, úgy, hogy a résztvevő tagok száma előreláthatólag messze túl fogja haladni az eddigi hasonló vándorgyűlések látogatóinak számát, a kiállítás pedig oly nagy szabásúnak, annyira fényesnek és változatosnak ígérkezik, hogy nemcsak a szakszerű méhészeknek fog szakismereteik bővítésére kedvező tért nyújtani, de a laikus közönséget és mindenek felett a külföldi vendégeket kellemesen fogja meglepni az a magas színvonal, melyre a magyar méhtenyésztés külföldi méhésztekinételek s köztük a méhészet atyamesterének, a nagy Dzierzon Jánosnak nyiltan hangzottatott kijelentése szerint hivatva van, sőt melyre az már tényleg emelkedett is. Épen ezért felkéri a vándorgyűlés és kiállítás rendezője mindazokat, akik a kiállításra szóló bejelentő-íveket még be nem küldték, szíveskedjenek azokat két példányban kiállítva, annyival inkább sürgősen beküldeni, mert különben legjobb akarata ellenére is képtelen lenne a rendező bizottság a későbbi bejelentőknek — az előbb jelentkezők mellőzésével — kedvezőbb, alkalmas területet kijelölni.

Ugyancsak a rendező-bizottság tudatja, hogy a kiállítás céljaira sikerült a városi legi korcsolyacsarnok három díszes emeleti nagytermét és a kaptárak kiállítására a pódiumot, valamint a termeket a pódiummal összekötő feljárót, nemkülönben az előadások tartására a korcsolyacsarnok közvetlen szomszédságában levő Múcsarnok három díszes termét s az Országos Magyar kézművészeti társulat tulajdonát képező felszereléseket megnyerni, s így a kiállítás már csak helyiségénél fogva is elragadó szép és meglepő lesz.

Rossz végű szerelmi regény. Gróf Mirbach Károly, a ki egy idő óta Beczkón lakott, elszöktette kedvesét Schick Szidóniát, a kivel Makóra ment, csak úgy gyalogszerrel, mert pénzüket nem volt a vasuti jegy megváltására. Útközben keregetésből éltek. A makói rendőrkapitány a szerelmeseket, a kik a nélkülözések között alaposan kiábrándultak romantikus hajlamaikból, eltoloncoltatta Beczkóra.

Megugrott a büntetés elől. Szalai Flóris gajári (Pozsony m.) napszámos fölött lopás vétsége miatt akart ítélni a napokban a nyitrai kir. törvényszék. A gyanus alak azonban egy szép napon csak eltűnt falujából és azóta nyoma veszett. Most körözött a hatóság.

Eltűnt honvédpóttartalekos. Radosinszky Nikodém steruzsi illetőségű honvéd-póttartalekos még azt a csekély két hónapot sem akarja kitölteni, a melyet a sorozó-bizottság ráért. Falujából eltávozott anélkül, hogy a hatósággal tudatta volna tartózkodási helyét. A póstyeni főszolgabíró a katonai hatóság megkezdésére körözött a katonaszökevényt.

„Megbokrosodott“ automobil. Nagy István, Zweig Leo alsó-kaapi földbirtokos automobilvezetője június 30-án délután járművével oly fekeveszetten hajtotta végig Nyitra város utcáin, hogy a járókelők alig bírtak előle ép bórral menekülni. A rendőrség többszöri felszólítására a soffőr igazolta magát. Az eljárást ellene megindították.

Orgyilkosság bosszúból. Sasváron Brozen József négy társával együtt az alapítványi erdőbe ment gombát szedni, miközben hirtelen lövés érte és holtan összeesett. A nyomozás kiderítette, hogy Jerabek Márton kuklói lakos a gyilkos, ki bosszúból marta meg Brozent. A csendőrség a gyilkost letartóztatta.

Összeveszték az atyafiak. Már a választások előtt általánosan feltűnt, hogy dr. Markovich Gyula orvos és bankdirektor, aki éveken át koronázatlan király volt a verbói kerület nemzeti pártjának s a legutóbbi választások alatt is jelöltette magát, hirtelen visszalépett. A visszalépésről most egy röpiratot irt „Legyen világosság“ cím alatt, melyben elpanaszolja, hogy az ő verbói jelöltségét Hodzsa Milán tette lehetlenné, aki addig paklizott és machirozott a kerületet illetőleg, a míg ott a bizalom a nemzeti emberek iránt a legalaposabban meg nem ingott. Hodzsa a Markovich-fele röpiratra a „Szlov. Deunik“-ben válaszol és Markovichot „beszámíthatatlan szószátyárnak“ nevezi. — Az igazság pedig az, hogy mindketten beszámíthatatlanok.

Eltűnt elmebeteg. Vas Dánielné szül. Csere Mária elmebeteg asszony Sima István pográny lakosnál lett elhelyezve házi ápolásba a nyitrai kórház igazgatósága által. Az elmebeteg nő a mult napok egyikén gazdájától megszökött. Hogy hová vette útját, nem tudni. A hatóság körözött.

Korai üzletnyitás miatt akadt baja a rendőrséggel június hó 25-én Stein Gyula erszéb-utí korcsmárosnak. Üzletét reggel fél 4 óra-kor nyitotta és több vendéget kiszolgált a törvény tilalma dacára. A törvény ugyanis nemcsak a zárás idejét, hanem a nyitás óráját is meghatározza. A rendőrök a korcsmáros ellen feljelentéssel éltek.

Szökött katona. Petrovics Pál vágúj-helyi illetőségű gyalogos katona, ki a 72-ik cs. és kir. gyalogezredhez volt beosztva Cattaróban, június 3-án ezredétől megszökött. A katonai hatóság a szökevényt a vágúj helyi főszolgabíró-ság útján körözött.

Megbokrosodott lovak. Csatlós Sándor zemberi lakos motorkerékpárvezető f. hó 1-én Einzinger József üzlete előtt égő cigarettával szájában benzint töltött a tartályba. A rendőrök figyelmeztetését figyelmen kívül hagyva, a megyeháza felé vette útját rozoga járművével. A motoros kerékpár oly éktelen dörömböléssel haladt az utcán, hogy az állatok ijedten menekültek előle. Mivel forgalmi engedélye sincs a soffőrnek, a rendőrség veszedelmesnek találta a kerékpárt a forgalomra nézve. És hogy a rendőrség feltevése nem minden alap nélküli volt; az az alábbiakból kitűnik. A megyeháza téren Hamara József szalakuszi lakos Craus István főispán butorainak szállításával foglalkozott. Lovait a társzekerbe fogva magukra hagyta. A lovak a motorkerékpártól megijedtek és vad száguldással a munkaségylet mellett a rétnek iramodtak. Majd a Vikárius, Gyürky-utcán át, Párutcára kerültek. Innen az igaz-

ságügyi palotát érintve az Erzsébet-uton, majd Tóth Vilmos-utca-ba kerültek. Az épülő félben lévő 13-as szám előtt elutótték Szórad János zserei lakost, ki arcán és oldalán jelentékenyen megsérült, úgy hogy hordágyon kórházba kellett szállítani. A lovak innen a Kossuth-téri piacra futottak, a hol egy kofának asztalát feldöntötték. Végre a közönségnek sikerült megfékeznie a megbokrosodott lovakat.

Öt cigánycsalád a városházán. Vicsáppáthi és Egerszegh községben a közelmultban több lopás adta elő magát. A nyomozás során kitűnt, hogy a tettesek cigányok voltak. A hatóság a cigányok kézrekerítésére Molnár János és Kovacszy Sándor nyitrai csendőröket küldte ki, kik június hó 28-án hajnalban be is hozták a cigányokat, számszerint 27-et. A cigánykaraván további intézkedésig a városi zárkában lett elhelyezve.

Rejtélyes eltűnés. Valásik Júlia póstyeni lakosnő, ki az egyik ottani uradalomban mint mezőgazdasági munkásnő volt alkalmazásban, június 16-án délelőtt a Vágszerdahely felé vezető uton eltávozott Póstyéből és azóta nyoma veszett. Mivel munkahelyének elhagyására alapos oka nem volt, valószínű, hogy az asszonyt útjában baleset érte, esetleg a Vág folyóba fulladt.

Elgázolás. Oravec Mária, özv. Brichta Árminné cselelje jun. 28-án reggel a Fürdő-utcán haladt lakására, Útközben egy tejeskocsi elütötte, minek következtében a szekér alá került. Hátán és kezén súlyos sérüléseket szenvedett. Ápolás végett a kórházba szállították. A vigyázatlan kocsis ellen a cseléd urnője megindította az eljárást.

Harapós kutyák. Vavrusek József Kiss István hentes kutyája és Batori Emiliát Náhlovsky József kutyája marta meg a héten. Minthogy az ilyen esetek nap-nap után ismétlődnek Nyitrán, igen kívánatos volna, ha a hatóság szigorúbb rendszabályokat alkalmazna az ebtulajdonosok ellen, ha kutyáikat nem látják el szájkosárral.

Lopás. Lieszkovszky Istvánné párutcai lakosnő a réten Finta Görgy gerencséri lakos szénáját dézsmálgatta. Apránként jun. hó 29-ig az egész boglyát ellopta.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyógy- és borviz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos víz kitűnő hatása: emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorégés és elhízottságnál, első sorban azonban bélrenyheségnél, mint kiváló Garminativum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldónként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajoknál van igen jó hatása. Dr. Tognio L. tanár ur véleménye szerint a „Gyógyi“ kénes savanyúvíz ugyanazt a hatást okozza mint a *Parádi Csevice*-vel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos óvszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyulánál Nyitrán*. Vidéki megrendelések: Kutkezelőség, Gyógyre (Hont m.) intézendő. 62. 6—20.

„BUZIÁSI PHÖNIX“ az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkitűnőbb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlják. „Buziási Phönix“ a hazai ásványvizek legelgertettebbje és az egész világon legelőnyösebben ismert.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Főt. Vida János r. k. plebános urnak,

Nyitraegerszegen.

Két, általam tisztelt paptársa előtt ön, plebános úr, oda nyilatkozott volna, hogy képviselővé való megválasztatása érdekében, a ntapolesányi kerületben megindított mozgalom idején ön, nekem, e val. kerület akkori pártelnökének, 300 pengőt adott volna, arra a szerintem, engedelmeivel mondva, aljas célra... hogy ez összeggel corrum-páljam, (értesítöm szavaival élve) felvásároljam önnek, a tudvalevőleg ritka becsületességű, jellemes — incorruptibilis német ajku csermendi népet! Miután pedig Dr. Janda, e derek nép amaz időszertinti buzgó lelkipásztora tudja, vagy legalább tudhatja, de tudja mindenekelőtt, természetesen a csermendi nép, hogy én neki nem csak megvesztegetési céllal (sehol senkinek) de egyáltalán egy fillért nem adtam, és nem kínáltam, mivelhogy erre, Janda lelkeskedése idejében a legcsekélyebb szükség nem volt... az ön 300 pengője tehát, ha fentidézett állítása való, rendeltetése helyére nem

jutott, ergo kezeim közt rekedt! E feneketlen corruptionalismus, ez általános erkölcsértéki devaluáció, a becsület és becsületesség fogalmának emez általános lefokozása, elérteketlenítése közepette... e nem ritkán valóságos stuporra elfajult általános erkölcsértéki benuulás milieujében, a hol a bűn, az aljasság és nemtelenség igen nagy részben már régóta kivetkőzött megszégyenítő jellegéből... és a hol minden jobb és nemesebb törekvés ellen-szenvenessé, annak tényezője pedig gyűlöletessé vált... 300 pengő elsikkasztásával való meggyanusítás, tudom, — semmi! Azzal nem törődik, arról nem beszél senki, annálkevésbé mivel a meggyanusítottak rendesen oka van hallgatni... En azonban a plebános urat, itt a nyilvánosság színe előtt kérem, hogy a dologban, a legközelebbi időn belül precize nyilatkozzék.

Dr. Vragassy Vilmos.

Telefon.

Szokolozai választás. A jövő számban jön. — Köszönjük.

D. K. Szó sincs róla. Ha a testületünkhöz tartozó férfiakról olyat kell megírunk, a mi rájuk árnyat vet, az nekünk mindig fáj. Ellenben, ha módunkban van kiemelni őket igaz érdemükért, arra az alkalmat két kézzel ragadjuk meg.

Saját termésű Csopakon (Balatonfüred mellett) termett, tisztán kezelt boraimat hektoliterenként eladom.

2 éves bor hektóját 40 koronáért
3 " " " 60 "

A vétel a vevő saját hordójában értendő, mely vasuton üresen feladva **Móricz Ge-deon Csopak — vasuti állomás: Balatonfüred** címre küldendő.

Bormintával, esetleg bővebb felvilágosítással szolgál Velcsey Gábor Nyitra, Bottyán-utca 2. sz.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM-MENTES
TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ
ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.
Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykö- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
ORVOSILAG AJÁNLVÁ.
PÖLERAKAT **EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA**
KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKÁN.
50. 9—0.

Egy intelligens nős kertész kerestetik

1910. évi november 1-én való belépésre, Trencsén város közelében, vasuti állomás mellett fekvő birtokra, aki vízvezetékekkel bíró 5 holdas kitűnő kertnek és kis üvegháznak ingyenes hasznélvezetét, mintegy évi 1000—1500 kor. értékben, és azonkívül természetbeni lakást, fát és trágyát kapna. Ellenszolgáltatásul egy kicsiny park gondozása és a házfelügyelői teendők elvégzése képezne kötelességét. — Cim a kiadóhivatalban. Jelentkezők július 12-től kezdve, megtekinthetik a helyszínén.

Helybéli elsőrendű iparvállalat részére 4-6 középosztályt végzett jó írásu **gyakornok** kerestetik azonnali belépésre. Irásbéli ajánlatok „részvénytársaság” jelige alatt ezen lap kiadóhivatalába.

M. kir. pozsonyi IV. honv. ker. hadbiztossága.

1845/1910. szám.

Kivonat.

A m. kir. pozsonyi IV. honvéd kerületi csapatok lótap és tüzelőanyag szükségleteinek szállítás útján való biztosítás céljából kizárólag írásbéli ajánlatok útján az alább felsorolt napokon és állomásokon — mindenkor délelőtt 10 órakor — nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni és pedig:

Folyó évi július hó 20-án Pozsonyban a kerület hadbiztosságánál a pozsonyi, tóvárosi, váci és érsekújvári,

Folyó évi július hó 15-én Nyitrán a 14. honvéd gyalogezred kezelőtiszti irodájában a nyitrai és lévai,

Folyó évi július hó 21-én Trencsénben a 15. honvéd gyalogezred kezelőtiszti irodájában a trencsényi és rózsahegy,

Folyó évi július hó 18-án Besztercebányán a 16. honvéd gyalogezred kezelőtiszti irodájában a besztercebányai, balassagyarmati és jolsvai állomásokon elhelyezett honvéd csapatok termény és anyagjárandósági szükségletének biztosítására.

Az egyes állomások szükséglete, a szállítási feltételei az egyidejűleg kiadott hirdetményekben s az előkészített „szállítási feltételek füzetéből” megtudhatók, melyek a honvéd kerület hadbiztosságánál valamint a megnevezett állomásokon elhelyezett honvéd ezred kezelőtiszti irodákban, illetve a tóvárosi, lévai, rózsahegy, balassagyarmati, jolsvai és érsekújvári honvéd állomás parancsnokságok irodájában betekintheők.

A szállítási feltételek füzetének nyomtatvány példánya a kerület hadbiztosságától ármegtérítés nélkül kérhető.

Pozsony, 1910. évi június hó 25-én.

M. kir. pozsonyi IV. honvéd kerület hadbiztossága.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank
mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben;

előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra;

elad és vesz mindennemű értékpapírt nap árfolyamban;

elvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

10. 12. **Az igazgatóság.**

Székháza Városháztér 3. sz.

ISZER FERENCZ
MÉHVIASZ- ÉS GYERTYAGYÁROS
katholikus cég
MALACZKA (POZSONY M.)

A főtiszt. plébános urak szives figyelmébe ajánlom különösen kisebb jövedelmű templomok használatára saját gyártmányú III. rendű, szép és tartós égésű

félviasz-gyertyáimat,
kilója 2 korona 40 fillér.

Továbbá ajánlom I. és II. rendű méhviasz-gyertyáimat, kétszer finomított templomi égő olajat.

Valódi francia olajból, kristály-üveg, tömjén, füstölő-szén, szurok-fáklya stb. legjobb minőségben jutányos áron kaphatók.

A gyertyákat 4 kilogrammtól kezdve bérmentve szállítom.

A főtiszt. plébános urak részére készpénzfizetésnél 3% engedményt, vagy kívánatra 1 évi utólagos fizetési előnyt nyujtok.

64. 4-15. Kívánatra árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálhatok. —

Telefon szám: 146.

TELEFON

Poór-féle cukrászdában!

Nyitrán, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

Házilag készült befőttek, cukrozott gyümölcsök. Naponta friss készítésű vajás és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb bonbonierek, Gerbaud, Lindt és Gala Peter-féle csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek nagy választékban s ami a fő igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.

Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállítatnak.

171. 30-52.

A közönség kényelmére

üzletembe bevezettem a telefont is, úgy hogy az egész megye bármely részéről jövő telefon megrendeléseket is a leggyorsabban teljesíthetem. Nyitrai telefon szám 146.

T. c. Ezennel van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy az eddig ideiglenesen Káptalan-utca 7. szám alatt vezetett

férfi-szabó üzletemet

Erzsébet-út 3. sz. alatt a kor igényeinek megfelelően újra megnyitottam. Egyben értesítem, hogy a legújabb tavaszi és nyári angol szövetekből

nagy raktárt tartok.

Magamat szives pártfogásába ajánlva, maradtam Nyitra, 1910. május hó

kiváló tisztelettel **Stift Gyula, szabó.**

69. 5-8.

BUTOROK

a legolcsóbban kaphatók csak

VAJDA J.

butorkereskedőnél
NYITRA, PÁRUTCA 22 SZ.

50 hálószoba, 40 ebédlő, 15-20 salon berendezés.

Uri szobák és vendég-szobák mindennemű stíl- és minőségben állandóan raktáron vannak.

Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, köris-, cseresznye-, dió-, tölgy és szillfa

BUTORAIM

leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig, jó izléssel készülnek.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor. — Veranda- és kerti-butorok.

Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések.

Saját kárpitos-műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen s izléseken készülnek.

Mint hogy t. vevőimnek jó árút, nagy választékot a legjutányosabb árak mellett nyujtok, tisztelettel kérem a n. é. butorvásárló közönséget, hogy b. rendeléseivel hozzám fordulni sziveskedjék.

VAJDA J.
butorkereskedő.

11. 13-24

Eladó házak és háztelkek!

A rét-utcai telken két és három szobás új házak, valamint üres telkek szabad kézből eladók. — Bővebbet: **Csernyák József**, háztulajdonosnál Nyitrán, Rét-utca 13-ik szám alatt.

75. 3-5

Eladó borok!

Nagyméltóságú báró Wodianer pincegazdasága állandóan elad saját termésű hordóborokat

mult évit 40-48 fillér, ó-borokat 48-56 fillér; palackborokat 7/10-es palackokban 90-100 fillér áron.

Csomagolás önköltségen. Mintapalackokkal is szolgálhat. Megkeresések intézendők

Uradalmi szőlőkezelőséghez

Felsőszőlős, up. Komjáth. (78. 1-4.)

Óvakodjunk a molyoktól!

55. 9-10.

Vigyünk szörme ruháinkat a nyári idényre gondozás végett **Kenczler Lipót** szücsmester céghez, Nyitrán, Erzsébet-út. Minden ruha tűz ellen biztosítva!

Figyelem! **Figyelem!**

Megérkeztek:

Friss töltésű összes bel- és külföldi ásványvizek.

Szöllőkötöző fonál sodrott, Raffianál erősebb és tartósabb. Raffia legelsőrendű szép fonatokban.

Kékkő (Rézgálic) peronoszpóra ellen való védekezésre legbiztosabb szer. — Fölülmulja a mindenféle ajánlott porokat.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos **NYITRÁN.**

128. 30-52.

Gróf Esterházy Ferencz pezsgőgyára Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmas (édeses) } **jegyű pezsgőit,**
 Aldomás (savanykás) }
 Billikom (száraz) }

89. 17-26.

melyeket kizárólag az uradalom somlói, neszmei, devecseri, baji, tatai, bánhidai szőlőiben

champagne szerűen szüretelt boraiból teljesen francia módon készített és kiválóan jók.

Nyitrán kapható: **Csernyák István Fia** cég üzletében. Vezérképviselő: **KOLB LAJOS**, Budapest, Barcsay-utca 6.

Akinek fájós lába van és mégis kényelmes, jó és szép formájú akar viselni, az forduljon

Szöke Antal

ortopéd- és műcipészhez Nyitra, Tóth Vilmos-u. 21. (Stefkovits-féle házban) és tegyen próbarendelést.

45. 14-26.

Csizmák, vadász-cipők angol és amerikai szabás szerint a legdivatosabban és szakavatottan készíttetnek. Különböző cipő-krémek állandóan raktáron tartatnak. Cipőfelsőrészek mérték szerint a legszebb és legdivatosabb kivitelben készíttetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombár István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyancsak tyúkszemvágást jutányos áron.

129. 40-52.

Vesz vágott és kifésült hajat. Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmzó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Hajfestékek mindenféle színben állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szörmekből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, címádákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 25-52.